

Zatweefchu Awises.

Nr. 11.

Zettortdeenä 15. Merzi.

1862.

Awischi sinnas.

Rihgas-Dinburgas eisenbahnes Direktori iedewuschi sinnas-grahmatu par wissu jawu darrischanu. Stahsta, ka Stä Merzi 1858 zeen. Generalgubernaters Wirsts Sumorows ar schkippli (lahystu) eeduhris pirmo reisi tai weeta, fur taggad eisenbahnes stazione Rihgä stahw, ka tad Enlenderis Zalkons usnebmees wissu eisenbahni uestaisiht, bet jaw Zuhli 1859 bankrotte krittis, ka tad ar 2 Enlenderem, Asburi un Watsonu, kuntrakti notaisjuschi, schee gan to leetu labbi waddijuschi, bet ruddeni 1861, pirms wiss gattaws brjis, ir schee adewuschi to buhweschanu, jo teem veetrubluschi kahdi 2½ milj. rubelu un tee wehl kahdus 260 tuhst. rubl. parada bij walikluschi kaupmanneem, ammatneecem un algadscheem. Nu Direktoreem pascheem bij jagahda, ka eisenbahne tappe gattawa un ka 15ta Septemeri 1861 warreja sahkt braukt un prezzi west. Zour to schi eisenbahne nu gan makfa daudi wairak naudas, nekä eesahlumä aprehkinajuschi, tomehr wiss labbi taisihts un gahdahts, un uestizigi un us to mahziti wihri likti pee eisenbahnes waldischanas un pee zilweku un prezzes weschanas. Pawassarä gan buhschoht daschä weeta eisenbahne japahrtaisa, bet tapat tas jaw allasch netekoht pee ikkätas jaunus eisenbahnes pirmos gaddos, pirms zella dambji paleel stipri deesgan; jo pawassarä, kad semwe paleel mihlsta, scheknes eegrimst, jeb paschkeebjabs. Tä tad nu wissa taisischana makfa 10 milj. 319 tuhst. 775 rubl. 84 kap. sudr., bet wehl effoht schis tas jataisa, ir dascha stazione leelaka jabuhwe, jo effoht wairak brauzeju un prezzes nekä zerrejusch. Effoht sagahdatas 40 lokomotivees (ugguns ratti), 68 leeli ratti, furred 2 tuhst. 404 zilweki warr braukt. — 432 leeli ratti, furred wissadu prezzi, wissadas leetas un almina ohgles warr west, 5 ratti, furred sirgus un 20 ratti, furred lohpus warr west, un

6 sneega arlli, kas sneegu nodseenn no zella. Ja tahdus warrenus rattus effi redfejis, tad warrest saprast, zil naudas tee wissi lohpa makfa. No 15ta Septemera deenas 1861 lihds 31mai Dezembera deenai 1861, 3½ mehneschu laikä te nu jaw braukusch 45 tuhst. 945 zilweki un par to eenemuschi 67 tuhst. 234 rubl. 65 kap. un 2 milj. 3 tuhst. un 8 pohdu prezzes weddusch, un par to eenemuschi 71 tuhst. 592 rubl. 8 kap. — tad pawissam 3½ mehneschu laikä eenemuschi: 138 tuhst. 964 rubl. 17 kap. — bet iedewuschi: 183 tuhst. 100 rubl. 17 kap., tas buhtu 44 tuhst. makfa nekä brauschana makfa! Stipri zerre, ka us preefschu ees labbaki, jo schee mehneschi tahdä ruddeni un stiprä seemä effoht wissflittakee par wissu gaddu wissas eisenbahnes. Urti drohschi lizz, ka ar ikkatru gaddu gaddisees jo leela brauschana un weschanu, kad ir Dinburgas-Wilnas eisenbahne buhs gattawa, un kad dabbuschoht uestaisiht eisenbahni no Dinburgas us Witepsku un wehl tahkati lihds Kurskai, fur Kreewusemmees wissaugligas gubernementes. Dinburgas-Rihgas eisenbahne 402 werstes garra — un aprehkinajuschi, ka schi gabbala waldischana, aplohyschana un zilweku un prezzes weschanu par wissu gaddu makfa schoht: 702 tuhst. 56 rubl. 55 kap. (tas irr us ikkatru wersti par gaddu brauschana makfahs 3441 rubl.) Naugi — zil dahrga tahda skreeschana pa eisenbahni. Tomehr pa wissu pasauli tahdus zellus preezigi taisa; jo laikä, ko ar to ahtru un weeglu skreeschanu pataupa, irr daudi dahrgakä, nekä nauda. To muhsu laudis wehl naw ahsinnusch, zil dahrga leeta irr — laikä — un tadeht laiku (deenas un stundas) wehl aplam tehre pee wisseem saweem darbeem un darrischanahm. Salka: „Man wehl laikä deesgan — darrischi riht deenä,“ — un ko par stundu warr padarriht, to dasch wehl naw padarrihs ne par wissu deenu. Bet eij pee kaupman-

na, rougees un lai tew isstahsta, zif dahrga leeta teem irr: laifs. Ja tam prezze, un tas to tikkai weenu reisi par gaddu isdewis un 100 rubl. ar to nopelnijis — woi ar to warr pahrtitt? Bet ja winsch to prezzi ahtri dabbujis, ahtri pahrdewis atkal ahtri zittu prezzi dabbujis, ir to atkal ahtri isdewis, tad ihfa laik jaw 200 rubl. nopelnijis. Ja nu ta 10 reises par gaddu warr darriht — redsi — te winnam jaw 1 tuhstohs rubetu pelnu rohkäs. Nu tam jaw pilna rohka un warr leeliski sahkt andeletees un jo leelas pelnas dsiht, un to tai weena gadda panahkt, ko laiku tehrejis, ne par 10 ir ne par 20 gaddeem ne warretu nopelniht. Til pat dahrgs irr laifs ammatneeem, augsteem un semmeem, wiffuwairak lauku-kohpejeem. To paschi jaw papilnam buhfeet afsinnusch, kas no klaufibas us renti zelti tappusch — un to wehl wairak dabbuseet afsiht, ja tikkai mehginaseet sawu prezzi us pilfatu west un braukt ne ar pascha sirgu, kur nobrauz sirgu, rattus un deenas, bet west un braukt ar eisenbahni, kur maksä par eisenbahni gan leelaks buht dahrga un wolti tehreta, tomehr ne desmita dalka til dahrga nelä tawa braufschana ar pascha sirgu. Kohpinu weddoht us pilfatu pahrdohht, zif tur puhlina, zif deenu aiseet noweddoht, zif wahjaka paleel gohfnina jeb tellinsch pirms tu to noweddis. Ar eisenbahni turprettim pahri stundu laikä wifs padarihts bes gruhtuma un labbaku tirgu wehl klaht buhfi dabbujis. Tadeh; falku, laimigi tee laudis, kas eisenbahni warr pasneegt. Ilgi ne buhs, tad pateiks Deewam, kas kahdu labbumu teem dewis pahrafi par jitteem. Lai Deewas dohd ir muhsu Kursenneeem kahdu derrigu leetu sahkt un iswaddiht, bet deewamschehl ne dsird, ka to sahkschoht, jo bihtahs naudu us to doht! — Webrua äa mehnesi ar Nihgas-Dinburgas eisenbahni braufusch: 9910 zilweki un 670 tuhst. 20 pohdu prezzes westa un par to eenehmuschi 41 tuhstoschi 972 rubl. 70 kap. tas irr: ilkatra deena 1500 rubl. eenehmuschi.

Kreewusemme. 45 gubernementis taggad eetaisa jauno brandwihna akzihs pee kurras pawisfam 4526 waldineeki un usraugi likti, kas dabhu 2½ milj. rubl. lohnes. Kursemmē, Widsemme un Zggaurusemme tohpohht dauds wairak brand-

wihna dedsinahs, nelä kahda zittä gubernementi. Us ilkatru aprinki muhsu gubernementis rehlinajoht 90 brankuschus! Taggad wiffi masi brankuschu taps atmesti un tikkai leelos brankuschos wehl brandwihnu dedsinahs.

Warschawä 19tä Webruari ar wiffadu gohda-parahdischanahm swinnejuschi Keisera deenu, (ka Sawu waldischanu sahjis) un tai deena scheligis Keisers 41 zilwekam atkaidis strahpi un 33 zilwekem strahpi atweeglinajis, ko schee bij pelnijuschu par saweem grehtu darbeem un kas zeetumös bij likti.

Berline. Pruhschu Kehninsch pawehlejis, lai freidsotees iswehleht atkal zittus wihrus, kas warroht nahkt landaga un farunnatees par walsts waijadsibahm. Salka, ka ir zittus no Ministerem atkaidischoht.

Italia. Stahsta: Pahwesta waldischana par to preezajahs, ka Nikasola weeta Natazzis palizzis par Italias leelako Ministeru, jo schis ne gribboht Hohmu un Benedigu panemt ar warru un kareu, bet ar labbu to isdarriht; tadeh; zerre pee meera palikt. Turprettim atkal stahsta, ka wezza kehina Prantscha II. draugi wiffu us to effoht sagahdajusch, Neapeles walsti no jauna dumpi sahkt un scho atkal tur eezelt par kehiniu. Lai Deewas pasarga, ka pohsta un besdeewibas darbi tur atkal sahstohs, kas nu tikkai sawalditi tappusch. Garibaldis turprettim usrunna un pasfabbina, lai wiffi turrahs weenprahtigi, ka stipri deesgan buhtu wiffus walsts eenaidneekus sawaldibt un ta Italias labklahschanu pasargaht. — Redsi kahs pohsts tahda semme, kur nemeers iszehlees un grehki palaisi, zif ilgi tas ta eet, pirms wiffi pee meera, drohskibas un labbuma atkal warr kluht. Teesa gan, — nammu ahtri warr nopohstihht un noahrdiht, bet ustaisiht, — zif gruhti un ilgu laiku ar ar to jadarbojahs. Tadeh; pasargi to swirbuli, kas tew rohta un ne grabhstees tikkai pehz stahrka, kas gaisa fkreem. Swirbuli palaidis, rohta paleel tufschä.

Greekeru semme. 3schä Merzi kehina saldati ar warru effoht panehmuschu wiffas skanstes ar leeleem-gobbaleem pee Nauplias, kur dumpineeki bij turrejuschees; bet ar to schi leeta wehl gan ne buhs beigta, jo sahkt stahstihht, ka ir zittas weetas nemeerigi palikuschu.

Amerika. Mejiká ar karru wehl ne isdohdohs un nefahdas leelas leetas naw notiffuschas. Wiffuwairaf wezzu parradu labbad tahs 3 walstis scho karru effoht fahkuschas; jo Sprantschu waldischana praffa no Mejikas 150 tuhft. dahld. un Sprantschu kaupmanni 3 miljonus, Calenderu waldischanas 5 milj. un kaupmanni 57 miljonus; Spania 8 miljonu. To ne spehji makjast. Bet zil miljonu gan makjahs schis karsch, jour kurreu scho parradu zerre eedsiht un tad Mejikai buhs jaismakja arri schihs karru-kostes!

Seemet-Amerika. Nekahdas jaunus leelas sinnas naw atnahkuschas. Stahsta, ka 3 walstis, Teneffe, Kentuke un Wiffure gribboht atstahnt no wehrgu-walstim, meeru derreht un atkal peeturretees pee ihstas walstu-beedribas un runna, ka arri ar wehrgu-walstim gribboht meeru derreht, ja schihs apfohlahs 30 gaddu laika wiffu wehrgu buhschanu atstahnt; bet ne tizam, ka til ahtri jaw meeru derrehts, jo wehl abbeem spehka un wehl firdis nikibas par dauds.

Vondoné taiffijuschi appakfch schi leela pilfata grunts eisenbahni, jo pa schaurahm un lauschu peebahstahm celahm ne warroht til dauds lauschu un rattu eet, zil buhschoht, kad leela rahdischanas nammá fahlfchoht rahdiht wiffas pafauls auglus un skunstes leetas, kas tur nu jaw irr sawestas un pa lahrtam taggad tohp saliktas schiini neredsetá leela rahdischanas nammá. Schi eisenbahne eet appakfch semmes, pa leelahm dselses truhbahm, kas ka welwe semmi saturr, lai schi ar wiffseem pilfata nammeem ne eekriht un ne nositt eisenbahnes brauzejus. Fabrihnojahs, ja lassa, zil gudri to taiffijuschi un zil naudas ar to iskehrejuschu un zil to brauzeju wajaga tur buht, ka zerre sawu nau du no teem isdsiht. Un mehš — ne spehjam ne to padarriht semmes wirjá, ko Calenderi semmes appakfchá padarra! Tad tee irr leeli meisteri, fur ja eet mahzibá. —

—j.

Zelgewá 25tá Webruari leela Klubbas fahla bij fanahkuschi tee beedri, kas us to fabeedrojuschees, zil spehdomi nabbaga lohpinus no ta pafargahnt, ka ne tohp teem pahri darrihts, neds tee taptu par dauds apgruhtinati un mohziti, ka deemschehl wehl warr wiffur redseht us zekkeem, eelas, tirgú

un us laukeem. Kursemmes zeen. Wize-Gubernaters, Barons v. Heylings, schihs beedribas Presidents buhdams, islassija sinnas par to, ko schi beedriba schiini pirmaja gaddá, ka Kursemmé fahkusees, labba darrijuse, ka wairaf neká 80 augsti un semmi pee schihs beedribas jaw peeteikuschees, ka rakstijuse us Wahsemmi un no Minkenes leelas beedribas dabbujuse dauds simts masu Wahzu grahmatiau, ko schi beedriba pa tuhftoschahm islaiduse pa pasauli, lai laudis atsiht, zil nelabbi un grehzigi tas effoht, nabbaga lohpinus apgruhtinaht. Baijeru Rehnina Prinzijs Alberts, Minkenes leelas beedribas Presidents, ar pascha rohkas pateizibas-grahmatu bij atsuhtijis 2 bronfes medalles par peeminneschanu un pateizibu muhsu beedribas Presidentam, zeen. Wize-Gubernateram un ir Schulza mahzitajam, ar to luhgshanu, lai jo firsnigi darbojahs ar scho leetu. Nospreede no schim derri gahm grahmatinahm zittas pahrtaiht Latweeschu walloda un usrunnaht zeen. mahzitajus, fohlmeisterus, teefas-fkrihwerus un Latweeschus, lai arri peeturrahs pee schihs beedribas un lai darbojahs iffatis sawá weeta, ka beigtohs tahda nekahrtiga buhschana, leelu un masu un wiffadu lohpinu nizinaschana un mohzischana.

—u—

Sprantschu Generals Boskus.

Kad tas wehl kapteine bija, Boskus deeneja appakfch Generalgubernatera Bischu Mschihres semme, kas winnu labbi ne eeraudsija tadeht, ka Boskus allaschin Generalgubernatera pawehleschanas apsmahdeja, ko schis dabbuja sinnaht. Topeh; arri Boskus ne tappe leelaká gohdá zelts un palikke kapteine, jebfchu winsch arri karrá dauds reis israhdijahs wehrtis augstaká gohdá tilt. Bet weena gudra atbilde winnam palihdseja Generalgubernatera mihlestibu panahkt. Rahdas ballés, fur kapteine Boskus Generalgubernateram pasemmigi tuwojahs, labbu wakkaru doht, schis azzumirli kapteinam Boslum mugguru atgreese un fahke ar zitteem weeseem runnaht. Boskus us tam teize: „Zeenigs Generalgubernaters! Lihds schim dohmaju, ka juhs manni par prettineeku turreet, bet schiini brihdi ceraugu, ka tá naw.“ Generalgubernaters atgreesdamees praffija: „Kálabb tá, kapteina lungs?“ Boskus

tam atbildeja: „Tapeh3, ka ne effat eeradduschi fawam eenaidneekam mugguru greest.“ Us to Generalgubernaters Bostum sneedse rohku un diwas neddelas peh3 tam winsch tillke par palkawneeku uszelt3. — J.....i.

Bats kehniensch semneekam par lapsu schahweju.

Taggadejs Itasias kehniensch, Wiktors Gmanuels, irr gudrs kerra-wihrs un labs gehgeris. Behrnaja waffara weens pats eet gehgeru drahn3s, nebuht leyni apgehrbees, us irbju jakti. Kabdam semneekam, kas patlabban druw3 arra, tuwum3 nah3is, noschahwe kehniensch diwi irbes us lauka. Schauschana semneekam patiklusi, un kehniensch, ko nebuht ne pasinne, flaktu nah3is teize: „Zuh3 prohtet, lung3s, labbi schaut.“ „T3 discheni,“ atteize kehniensch pawihpnedams. „Woi ne warretu mannim lapsu noschaut, kas manna3 wistas apreij?“ jautaja semneeks tah3ak. „K3labbad ne? Labpraht!“ atteize kehniensch. „Kad jums to maitu lapsu iswihkt noschaut, malfaschu jums labpraht diwi gulschus,“ eesauzahs semneeks. — „Labbi, labbi! Rih3tu atnah3schu ar fawu jakti funni un tawam eenaidneekam, laps3s kuhminai, lohdi zaur galwu dsch3schu,“ pateize kehniensch un aisgahje prohjam.

Dhtr3 rih3t3 bija gehgeris ar funni atkal flakt, un riktigi tam isdewahs lapsu noschaut. Semneeks par to preezadamees isfauze: „Tas irr brangi!

Zuh3 effat wihrs pee wahrda, un effat fawu algu gohdigi nopelnijuschu.“ Ar scheem wahrdeem preezigi kehniensch naudu sneedse, ko laimigais gehgeris arri labpraht peenehme. „Pateesi schi irr pirma nauda, ko pats pelnijis;“ eesauzahs kehniensch un eebahse skannoschu naudu, wehl labbi apskattijis un is3schlindinajis, faw3 kabbat3. „Nudee, pascha pelnita nauda dauds wairak preeka darra, nek3 zitta.“ Tuh3 wahr3us wehl ierunujis un semneekam labdeen3s atdewis, aisgahje prohjam. Dhtr3 deen3 kehniensch semneeka seewai loh3schu fleiti, krelles un dahrgus ausu gredsenus ar fawu fullaini aisstella3 un lifke teikt: ka walfarejs lapsu gehgeris to tai fuh3toht. Zil platt3s nu patikke semneeka azis, kad dsirdeja, lapsu gehgeris effoht pats mihtakais kehniensch bijis. G. F. S.

Smeekfi.

Weens reisodams ammatneeks eenahje swehtdeen3 basniz3s frohg3, kur patlabban 4 wihri ar itt fawadu swehtdeen3s darbu, ar kahr3schu spehlesch3anu, puhlejah3! — Ammatneeks: „Labriht, lungi! Gf3eet til labbi un awdahwinajeet manni ar kahdu masu dahwanu. G3imu jaw 9 neddelas pee tah3da laika us zelta.“ — Lauzineeks: „Woi winsch ne kaunahs ap basniz3s laiku nabbagoht?“ — Ammatneeks: „Tad ne nemmeet par launu, lungi, ka Zuh3 no pah3tareem uskaweju.“ G. S.

Labbibas un prezzu tirgus Rihg3 tai 10. Merzi un Leepaj3 tai 10. Merzi 1862 gadd3.

M a f f a j a p a r :	Rihg3.		Leepaj3.		M a f f a j a p a r :	Rihg3.		Leepaj3.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rud3u 240 libdi	2	60	2	50	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . . .	1	—	2	10
1/3 " (1 ") fweeschu 350 —	3	75	3	80	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	30	1	35
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	75	1	90	1/2 " (20 ") schah. zub3u appinu —	—	—	3	20
1/3 " (1 ") ausu . 125 —	1	30	1	—	1/2 " (20 ") schah. zub3u galk, —	—	—	2	20
1/3 " (1 ") firmu . 260 —	3	—	2	50	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	30	2	—
1/3 " (1 ") rupju rud3u milt.	2	40	2	50	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	30	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 3 40 —	3	50	3	50	1 muzzu linnu feh3ku . . . 725 libdi	8	—	7	—
1/3 " (1 ") " fweeschu mil.	4	25	4	25	1 " f3lku . . . . . 9.50 —	10	—	12	—
1/3 " (1 ") meeschu putr.	2	60	3	—	10 puddu farkanas fah3s . . .	5	50	4	75
10 puddu (1 birkawu) seena . 400 —	5	—	3	—	10 " ballas rupjas fah3s . . .	5	25	4	75
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 500 —	5	25	4	25	10 " " fmal3as " . . .	5	—	4	75

Printw druckteht.

No jubrmallas-gubernements augstas waldfchanas vuffed: Collegienrath G. Blae3e, Genfor. Belgaw3, tal 12t3 Merzi 1862. No. 47.

Missiones

S i n n a s.

Nr. 6.

1862.

**Jannas sinnas par Veipzigas missio-
nes beedribas darbu Indias semmē.**

Kad jumē, mihlee missiones draugi, 15 lihds 19 nummerōs (1861) sianas effam dewufchi par to: zil taggad muhsu missionaru pawissam irr Indias semmē un kurrā weetā katrs sawu darbu eefahzīs strahdaht, tad nu taggad atkal gribbam iestahstih, kà muhsu missionareem schim brihscham tas darbē weizahs, un kahdas tahs sinnas, ko schi gadda eefahlumā mums atlaidufchi. Sahksim atkal sawas sinnas no Trankebares pilsata. Effat dsirdejuschi, mihki lassitaji, kà schinni pilsatā stahw trihs no muhsu missionareem, prohti: Kordes, Blomstrands un Stehlinē. Par scheem trim tad taggad gribbam sinnu doht.

1. Missiones wezzakaja Kordesa daschadi darbi.

Juhs jaw sinneet, kà appalsch muhsu missiones wezzakaja Kordesa sinnas stahw kahdi 9 missionari ar sawahm draudsehm; tahs draudses nu gan naw leelas, bet winnas par leelo semmes gabbalu irr ieslihdinatas. Muhsu kristigi brahti Tamuleeschu semmē irr ieskaiisti kahdōs 170 pilsatōs un zeemōs. Kad nu wissas tahs draudses Kordesa missionaram ja-apluhko un ja-apgohda, tad saprohtam, kà winna darbē deesgan gruhts un pilnigs; winsch tad patē par to darbu tā raksta: „Zil peekdeenā turru luhgschanas jeb bihbeles stundu; swehtdeenā tas retti wen noteek, kà man weens spreddikis jaturr, bet dauds reis man jaturr diwi jeb trihs spreddiki daschās wallodās; jo Trankebare to preezas mahzibu fluddinajam tshetrās wallodās: pa Tamuliski, pa Engliski, pa Bahziski un pa Portugisiski; ikwehtdeenās arri behrni nahk pee altara ar mahzitaju aprunnatees. Tad nu ar scheem darbeem

man aiseet peektdeena, festdeena, swehtdeena. Dhtrā deenā arween fanahl missiones basnizas rahts, (pee schi basnizas rahta peederr wehl diwi missionari un schi irr ta augstaka basnizas teefa par muhsu draudsehm Tamuleeschu semmē). Bet zil dauds man wehl jastrahda ar saweem draudses lohzekkeem, ar tahdeem, kas padohma un paliga mellejahs, ar paganeem un jaun-atgreeteem kristiteem, ar missionaru paligeem par ko man waijaga usraudsiht, ar mahzibas behrneem un Deewagaldneeeem! tohs kuhtrus man waijaga pamohdinaht, dauds kas atkapufchees no draudses, jamele un jafauz atpakka; tad wehl deesgan darba irr ar basnizas grahmatahm un listehm; dauds nahk ar schehlabahm un prazefsehm; zil to skohlu naw, kas man ja-apluhko! zil grahmatu man jaraksta us saweem darba beedreem India, us saweem preeksehneekem Ciropā, us tahleem draugeem un raddeem! Bes tam man dauds jabrauka aplahrt draudses pahrluhkoht.“ — Schohs wahrduš, mihki lassitaji, schē esmu eelizzis, lai juhs atsihtu, kà muhsu missionaram Kordesam tā eet, kà sw. Apustulam Bahwilam gahjis, kas 2trā Korinteru grahmatā stahsta, kà winnam jadsihwo: eelisch darba un aplufchanas, dauds nomohdā, eelisch isfalkschanas un istwihlschanas, — bes ta, kas wehl zittadi noteekahs, gahdaschana par wissahm tahm draudsehm lauschahs ideenas us manni; kufsch irr wahjisch, un es ne tohyu wahjisch, kufsch kuhst apgrehjinahs un es ne eedeggohs? Tapat arri muhsu missiones preeksehneekam Kordesam; lai tad winnam palihdsam ar sawahm luhgschanahm, kà winsch sawu gruhtu ammatu ar preeku un spehlu warretu walidiht Deewam par gohdu un nabbageem paganeem par labbu. —

(Turplikam wairaf.)

Nunnia.

(Stattees Nr. 5.)

Kad Miraus, tà bija kehnina wahrds, sawu mihku seewu atkal weffelu redseja, tad us to ween dohmaja, to swešchu kalponi boggatigi ar seltu un sudrabu apdahwinahst. Bet kehnineene leedsahs to darriht, fazzidama: winsch tiffai ar tahdahm dahwanahm apbehdinahschoht to meitinu, jo schi smahdejoht laizigas mantas un to ween griboht, lai winnas Deewu tizzigi peeluhdschoht. Kehninsch gan brihnojahs par tahdu retti atrohnamu zilwefu, bet arri drihs liffahs, itt kà buhtu gluschi aismirsis scho notiffumu.

Bet kas gaddijahs pehz kahdu laiku. Kehninsch gahje us jakti; kas kahdam breescham pakkal dshidamees weens patš nomaldahs tumšchà beesà meschà. Nu arri wehl migla un lectus winnam usbruhk; melle dams melle zellu; winsch eesahl tau-reht, bet augsti kalni ween atbild atbalsi. Winna behdas un bailes wairojahs, winsch ne sinn wairš ne us preešchu ne atpakkal. Tad winnam nahk prahtà, ko swešcha meita bija fazzijusi par sawa neredjama Deewa leelu spehku, kas augstibà dshwojoht, bet tomehr wissur tur klahst effoht pee teem, kas winnu behdas peesauzoht. Un winsch leef kohpà sawas rohkas, luhgdams: ja tu Kungs Jesus dshwo un wisepshzigis effi, tad rahdi man sawu spehku un iswedd man arri no scha mescha; ja tu man palihdsesi, tad tewim dohschu sawu sirdi un wissu, kas man irr. Tà winsch luhdse no wissas sirds; un reds, winsch eesahl atkal zellu melleht, migla pomasihm zellahs, gais paleef skaidrs, filla debbes atkal parahdahs un kehninsch nezif tahku useet zellu un nu sinn, kur winsch irr; laimigi winsch atnahk pee sawejeem; sawai gaspaschaj pirmai winsch isstahsta scho notiffumu. Nu abbi diwi weenà muttè fakka: tahs kalpones Deewe irr tas ihstais dshwais Deews; jo winni nu irr atsinusch schi winna mihlestibu un wisepshzibu. — Nu eet swehta preeka pilni pee Nunnias, arri winnai isstahstihst, ko tas Kungs labbu pee winneem darrijis, un nu luhdsahs mihligi to meitinu: Zestahsti mums wehl wairak no tawa Jesus. Un Nunnia eesahle teem stahstihst wissu, ko ween sin-naja no Jesus dshimchanas, no winna swehtahm mahzibahm, no winna brihnuma darbeem, no winna ruhstas mirschanas un augšchamzelschanahs.

Un kehninsch un kehnineene sehsh kà Mahria un flansahs ar istwihkschu prahst, nu winnu sirds sahl degt no swehta Garra ugguns. Bet Nunnia pasemmigi luhdsahs kehninu, lai schis kristigus mahzitajus sawz no winnas tehwasemmes, jo schee wehl dšillaki tohs mahzischocht wissadà Deewa at-sibschana. — Labprahst tee pirmi mahzitaji atnahze no tablenes. Kehninsch un kehnineene leef kristiti us Jesus swehtu nahwi. Un nu warreja redseht, par ko arri engeli debbesis preezajahs. Kehninsch un kehnineene nu no scha laika palikke paschi saweem laudim par mahzitajeem, winsch wihreem, schi seewahm un meitahm. Jo winni atsinne, ka leelaku labbumu saweem laudim ne warreja doht, kà to saldu preezas mahzibu no Jesus teeni sluddi-nahst. Un tas Kungs debbesis skattijahs ar preeku us schееm leezincekem. Laudis ar preeku useehme to labbu Deewa wahrdu. Jesus nahze mist starp schееm laudim. Esku altari tiffe apgahsti un winnu weetà zehlahs skaitas gaischas basuizas trihs-weenigam Deewom par gohdu, kas atskanneja no teilschanas ta Kunga, kas til brihnischki scho tantu bija peemellejis. — Redseht, tà irr tas Kungs sawu walstibu wairojis arri zaur nabbaga kalponi, un winsch arri us mums fakka: „Lai jubu gaischiba spihd kauschu preekschà; luhdseht, lai nahk tawa walstiba wissà pasaulè.“ G. R.—r.

Par weem Missionara mahzekli no Latweescheem.

Schi gadda Missiones sinnu ohtrà nummeri tehv teikts, ka Kursemme un Widsemme lihds schim brihscham tiffai trihs wihrus par Missionareem irr isjuhtijuschos. Buhstu wehl weens kà zettortais peeskaitams, ihpaschi dshimmis Latweetis ar wahrdu Aleksanders Arroneete. Schis jaunelis ar saweem wezakeem preeksch dascheem gaddem no Widsemmes us filto Kreewusemme negahje dshwoht un winna wezaki taggad Ismailes pilfatà pee Donawas uppes mahjo. Schis jaunais Missionaru mahzeklis pagohjuschà gaddà saweem Kursemme dshwodameem mahtes kà arri tehwa raddeem zaur grahmatahm sinnas dewis, ka winsch preeksch labdeem gaddem eelsch sewis ihpaschu aji-nataju effoht sajuttis, kas to speedis us Awrikas semmehm no-ect un turpat eedshwotajeem, tà sawameem paganeem, ta Kunga Jesus Kristus

schelastibu pasluddinaht un tohs ar ta pascha paligu eelsch kristigas Deewam patihlamas atsihschanas mahziht un ta pehz sawa spehka to isdarricht, kas irr pawehlehts Matt. 28, 19—20. Ar schahdu apnemshanohs winsch ruddeni 1858ta gadda no sawejeem schlihees un us Konstantinopoles pilsatu dewees. Turpat jerrejis kahdu fuggi useet, ar so us Awrikas semmi warretu no-eet. Turpat effosham winnam gaddijees sanahkt ar weenu jaunu Missionari, kas patlabban tobrihd no Berlines Missiones beedribas us Turkusemmi par mahzitaju stellehts bijs; schim sawu nodohmu is-teizis un no ta pamuddinahts fluis, papreeksch Berlines Missionaru nammâ no-eet, turpat neween tahs waijadsigas Awrikas wallodas, bet turklast daschâs pee Missionaru ammata derrigâs sinnâs un ammatôs eemahzitees. — Schis jaunais Turku Missionars tam apshlijees deht winna us Berlini raksiht, kur tad winnam par leclu sirdspreeku sinna atnahkuse, ka winsch Berlines Missiones nammâ usnemts un mahzihts tawshoht. Ta tad us Berlini dewees un tur tai 19ta Nowemberi 1859ta gadda par Missionaru mahzekli usnemts fluis, taggad daschadas sinnaschanas un wallodas mahzotees un pehz 4 gaddeem, tas irr 1863schâ gadda par Missionaru pee Tamuleeschu tautas jerrejoht no-eet un nu ilgajotees sawam ihstam Kungam un Bestitajam Jesum Kristum, pehz winna pawehleschanas kalspoht. Arri luhds sawus tautas brahlus, Latweeschus Kursemme un Widsemme, usaizinaht: winna wehdahm paffal eet un teem no Jesus Kristus neko ne sinnadameem garrâ nabbageem paganeem, to preezas wahrdu pasluddinaht jel ne laweht. — Wehl japeeminn, ka Aleksanders Arnonees, nekahdas skohlâs naw bijs, bet tillai no sawu tehwa skohlu sinnaschanas pamahzischanu dabbijs, un lai gan ittin jauns sawu dsinteni atstahjis un stary sweschahm tautahm kâ arri wallodahm auds, tad tomehr Latweeschu wallodu naw aismirsis, bet saweem mahtes wezakeem, gan Latweeschu, gan arri Wahzu wallodâ, kâ jaw teifts, pagahjuschâ gaddâ us Kursemmi grahmatas raksijs. —

Lai tas Kungs Jesus Kristus scho sawu jaunu kalpu sawâ glabbaschanâ nemm, us winna nodohmateem tahleem un grubteem zelleem to wadda, tam pee saweem darbeem sekmes dehd un wehl daschus

jauneklus no winna tautas usmuddina, tam paffal eet un par Missionareem tapt. J. G. R...s...

Jaunas sinnas.

Wahzsemme. Bahseles leela skohlâ, kur Missionarus mahza, effoht taggad wehl 80 jaunekli mahzibâ. 220 Missionari irr jaw tur ismahziti un isgahjuschi paganeem to preezas wahrdu no Kristus sluddinaht. Schee Bahseles Missionari effoht jaw 6338 paganu dwehseles pee Kristus un winna swehta wahrda peeweduschu. Kahds Missionars deenas widdus India stahsta, ka winneem 13 gaddôs tillai isdewees 14 dwehseles pee Kristus tizzibas peewest tamdehl, ka tee eedshwotaji leeli cenaidneeki Kristus gaismai. Grubts darbe, mass ptaujums! C. F. S.

Leipzigas pilsata kristija 12. Nowemberi Awrikas nehgeri no Kairas pilsata. Nehgeris sawu Turku tizzibu atstahjis un muhsu tizzibu peenehmis.

Sluddinaschanas.

Kursemmes zeenigs Gubernatera lungs irr iswehlehts no zittahm magasinehm Skrundas pagasta teefas aprinki labbihu pahrdoh; prohti no Skrundas magasines 1100 Ischetwertas rudsu, 200 Ischetwertas meeschu, 100 Ischetwertas ausu; — no Wahrnamuischas magasines 100 Ischetwertas rudsu, 10 Ischetwertas meeschu, 10 Ischetwertas ausu; no Rankumuischas magasines 200 Ischetwertas rudsu, 70 Ischetwertas meeschu, 30 Ischetwertas ausu; — no Gerumuischas magasines 150 Ischetwertas rudsu, 50 Ischetwertas meeschu, 20 Ischetwertas ausu; — no Skrundas villoneeku magasines 100 Ischetwertas rudsu, 20 Ischetwertas meeschu, 10 Ischetwertas ausu, — un taw wissa schi labbiba 19ta Merza deenâ pee Skrundas pagasta teefas isfohlithe. Tobs likumus pehz turreem schi isfohlischanu un pahrdohschana notils, pee Skrundas pagasta teefas warr dabubht sinahkt. 1

Skrundas pag. teefâ, tai 20ta Webruari 1862.

(Nr. 135.)

C. Kary, peeschdetails.

(S. W.)

Jakobson, pagasta skrihw.

118

Keisera Majestetes,

patwaldineeka wiffas Kreuwusemmes 20. 20. 20.

pawehleschanu no Talses aprinkastees wiffes us Tulfumas Tishworstecra Bridrika Gutmanna luhgschanu par sewi un par saweem zitteem libdmanitneekem ta 1861 gaddâ nomirruscha Saksmaffas meestina gruntineeka Gernesta Gutmanna, ifkatre un itt wiffi,

lam buhtu laut kahdas schä jeb tä peerahdamas praffischanas neween pee itt wiffas aistabtas mantas ta nelaike Gerneſta Gutmanna, bet arri itt ihpaſchi kahdas praffiſchanas pee ta namma, un arri pee wiffa, fas pee ta namma peederrigs un las ar to Nummuri 23 ſahw Gaſmalkas meeſtinä, un nelaike Gerneſta Gutmanna un winna mantineefceem manta irr, — jeb lam kahdas praffiſchanas pee tabs pirkſchanas = funtraktes, fo 17tä Dezembera deenä 1843 muifchas = fungs Wridrikis Krautmans ar nelaike Gerneſtu Gruntmannu notaiſijis par ſchi namma pahrdohſchannu un pirkſchannu, — jeb lam las prettim jarumna prett to, las ſchinnü funtrakte ſtaidraſti iſteiktis, — jeb lam pehz liſkumeem las prettim buhtu jarumna un japeerahda prett ſchinnü funtrakte ſaraſtitu pirkſchanas = nauđu, las jaw ſenn deenahm iſmaſſata tappuſe; tohp no teefas puffes pehz liſkumeem uſaizinati un ſaulti:

lai tee 19tä Aprilü 1862, kã tal weenigã iſſlehgſchanas un peemeldeſchanas terminã, atnabl paſchi pee Talſes aprinka = teefas, jeb ar no teefas apſtirinatü weetneeka grahmatu (pollmaſkti), jeb zittadi pehz liſkumeem ſawu weetneeku atſuhta, un lai ſawas praffiſchanas jeb prettim runnaſchanas peemelde un par derrigeem peerahda. Ja tä ne darrihs, jeb ne atnahſe, tad illates — las no ſpree ſtä terminã pee laika ne buhs peemeldejis ſawas praffiſchanas jeb prettim runnaſchanas pee itt wiffas ſchihs aſtahtas mantas ta nelaike Gerneſta Gutmanna, pee Krautmanna = Gutmanna namma pirkſchanas = funtraktes taiſſchanas un pee ta, las tai funtrakte ce-raſtihts tappis, kã arri pee tabs pirkſchanas nau-das, las ſchinnü funtrakte ſaraſtitu, — ar ſawahm praffiſchanahm taps atraidihis (iſſlehgſte) un no-ſpreeſte, ka tam muſſcham par to jazeefch luſſu. — No teefas puffes. 1

Tã rakſtihts un ar Talſes aprinka = teefas ſebgeli apſtirinahts tannü 15tä Webruari 1862.

(Nr. 373.)

Meera = fungs Firds.
Sekretahrs v. Draheufels.

Ja kahds gribbetu pikt Araberu chrſeli preeſch waifſas jeb avlezzinaſchanas, tad tas warr peemeldeſtes pee Krohna muifchas Brandenburgas muifchas = waldiſchanas, Dohbeles aprinkl, 12 werſtes no Jelgawas. 1

Pee tabs fluddinaſchanas, ſad par to mantu ta Spirgus Leijas = Strihwela ſainneeka un ſainneejes Zehkaba un Dahrtes Zehkabhohna konkurſes ſpreeſta, tohp no Spirgus pagasta = teefas wiſſi par-radu = deweji to konkurſneeku, ar to peekoſhdinaſchannu

uſſaulti, diw ju mehneſchu ſtarpã, bet wiſſwehlat libds 21mam Aprilim 1862, ar ſawahm praffiſchanahm ſcheit peeteiktſes, jeb turpretti ſawu praffiſchannu iſſlehgſchannu ſagaiddiht. 1

Spirgus pagasta teefã, tai 27. Webruari 1862.

(Nr. 27.) Preeſchſehdetajs J. Gulbe. †††
Teefas ſkrihveris Berß.

Wiſſadu puffu = un ſaknu = dahrju ſehlu, kã arri poh-teti auglu ſohki un wiſſadu ohgu kruhni, ſahpoſtu un ſahlu ſtabdi irr dabhujami Saldes (Frauenburg) meeſtinã Mollotes namnã, apteſkei teefſcham prettim, pee ſkunſtes = dahrſneeka 1

Behtera Rosenberga.

Puiſchi no lauſeem, las Jelgawã ſkohlã eet, warr dabhuht labbu lohteli un apgahdaſchannu pee laſchu-kalleja Ruc, Gedeika namnã, pee tirgus platiſcha jannã Nr. 18.

Turpat arri = tohp iſdarrihts itt wiſſe, las pee naſchu = kalleja ammata peederr, un tohp trihti wiſſfadi naſchi, ſchkehres 2c. 2c. 2c. 2

Pappmeſcha, Kaugera un Zelma muifchas frohgß, peederrigi pee Slohſas muifchas, taps no Jurga deenas ſchinnü gaddã uſ renti iſdohti. Tuwalas ſinnas par to warr dabhuht tapat Slohſas, kã arri Babſch muifſchã. 3

Tai 10tä Aprika deenã f. g. Miſteres paſtes frohgã noturrehs uhtrupu, fur wai-rakſohlitaſeem tiks pahrdohſtas daſchdaſchadã lectas, prohti: ſtrgi, gohwis, aitas, rattu un wiſſfadas zittas lectas. 3

Strohku pagasta teefã, tai 6tä Merzi 1862.

(Nr. 24.) K. Gulbe, pag. wezz. †††
(E. W.) Dinter, teefas ſkrihw.

Pakkulu = linnu = dſiju, bohmvillas = deegu pahrdohſchana no wiſſfadem nummereem un ſortehm par pabrihka tirgu no

Baltiſka

linnu = wehrpſchanas pabrihka

Kengeraggã,

irr pee A. A. Lebedew, Mihgã, Kalku = eelã, winna bohde ne tablu no Rahtuſſcha, prettim Jauna brahla bohdei un blakkam grahmatu = bohdei dabhujamas.

Par labbaku atraſchannu uſ durwim redſeſi paſſas ar bohmvillu uſmahletas. 5

Libds 10tam Merzim Leepajã atnahluſchi 8 luggi, iſgabjuſchi 8.

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmaſſas = gubernements augtas waldiſchanas puffes: Collegienrath G. Blaeſe, Cenſor. Jelgawã, tai 12tä Merzi 1862. No. 48.